

català
castellà

VO
CO
BO
FO
RO
AO
BO
AO

BIOLOGIA
zoologia

XARXA DE
DINAMITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Servei de Llengua Catalana

VOCABULARI
de zoologia
Presentació

En el marc del procés de normalització lingüística engegat per la Universitat de Barcelona, la Comissió de Normalització Lingüística de la Facultat de Biologia presenta aquest vocabulari de zoologia dirigit especialment als alumnes de la nostra Facultat, però que també pot ser d'interès per als alumnes d'ensenyaments impartits en altres facultats i que cursen assignatures relacionades amb aquesta disciplina.

El vocabulari s'ha format inicialment a partir d'un buidatge d'apunts de classe i d'obres de referència bàsiques, amb la finalitat de seleccionar els termes més utilitzats en la docència d'aquesta matèria. Posteriorment, les diverses revisions han anat ampliant i esmenant el cos inicial de l'obra. En tot cas, es tracta d'un vocabulari bàsic, ja que mai s'ha pretès abarcar la totalitat de la molt extensa terminologia relacionada amb aquest camp del coneixement. En aquest sentit volem fer constar que s'ha fet especial atenció als termes que poden presentar dubtes a l'hora de ser traduïts, per bé que tampoc s'ha pretès confeccionar una obra terminològica definitiva, quan encara resta per fer una gran tasca en aquest àmbit.

Aquesta primera edició es presenta només amb dues correspondències, català i castellà. La nostra intenció és recollir les equivalències angleses en una propera edició. En aquest sentit, volem fer una crida a tots els membres de la Facultat i de la comunitat universitària en general perquè corregeixin i ampliïn, és a dir, perquè millorin, aquesta edició amb els seus comentaris i suggeriments.

Per acabar, només queda donar les gràcies a tots aquells que han col·laborat en l'elaboració d'aquest vocabulari que presentem, i al Servei de Llengua Catalana, que n'ha fet l'assessorament lexicogràfic i lingüístic i ha tingut cura de l'edició.

Barcelona, juliol de 1995

Comissió de Normalització Lingüística
de la Facultat de Biologia

Cada entrada d'aquest vocabulari conté les informacions següents:

1 ► Terme català i terme castellà

Tots els termes del vocabulari s'ordenen de forma alfabètica, seguint l'ordre natural de la seqüència, i van precedits per un punt negre que els identifica com a entrades del vocabulari:

- **ambulacral**
- **aparell bucal**
- **apèndix**
- **àpex**

Quan l'entrada presenta doble gènere hi hem indicat la terminació corresponent a la forma femenina:

- **cutani -ània** *adj*
- **detritívor -a** *adj*

2 ► Categories gramaticals

La llista de categories gramaticals utilitzades en aquest vocabulari és la següent:

adj (adjectiu), *m* (nom masculí), *f* (nom femení).

3 ► Sinònims

Per a cada una de les entrades del vocabulari hi pot haver formes sinònimes, que es troben a sota de cada terme al qual fan referència, en lletra cursiva i sense punt que les identifiqui com a entrades independents:

- **íleum** *m*
ili

El vocabulari no estableix cap ordre de prioritats per a les formes sinònimes, de manera que tots els termes tenen entrada pròpia, i poden ser localitzats alfabèticament:

- **ili** *m*
íleum

4 ► **Altres informacions gramaticals**

En alguns casos, hem afegit informacions de caràcter gramatical sobre els termes entrats en el vocabulari, que hem considerat que poden ser d'utilitat per als lectors.

Cada tipus d'informació figura a sota de l'entrada corresponent, entre claudàtors i precedida per una abreviació que la identifica.

En aquest vocabulari, s'han marcat alguns plurals irregulars, o que simplement s'ha observat que se solen escriure malament:

- **àpex**

[pl: àpexs]

- **acèfal -a** *adj*
- **acinet** *m*
- **acineta** *f*
- **àcron** *m*
- **ambulacral** *adj*
- **aparell bucal** *m*
- **apèndix** *m*
[pl: apèndixs]
- **àpex** *m*
[pl: àpexs]
- **àpode -a** *adj*
- **àpter -a** *adj*
- **artell** *m*
- **atri** *m*
- **balancí** *m*
halterí
- **blastocel** *m*
- **blastoderma** *m*
- **blàstula** *f*
- **brànquia** *f*
- **brostejador -a** *adj*
- **caudal** *adj*
- **cel·la** *f*
- **celoma** *m*
- **cerc** *m*
- **cili** *m*
- **cist** *m*
- **coanòcit** *m*
- **còclea** *f*
- **corpúscle basal** *m*
- **coxa** *f*
- **cutani -ània** *adj*
- **detritívor -a** *adj*
- **digestiu -iva** *adj*
- **duodè** *m*
- **ectoderma** *m*
- **èlitre** *m*
- **escama** *f*
escata
- **escata** *f*
escama
- **esclerita** *f*
- **escorça cerebral** *f*
- **esòfag** *m*
- **esperó** *m*
- **espiracle** *m*
- **estern** *m*
estèrnum
- acéfalo -la *adj*
- acineto *m*
- acineta *f*
- acron *m*
- ambulacral *adj*
- aparato bucal *m*
- apéndice *m*
- ápice *m*
- ápodo -da *adj*
- áptero -ra *adj*
- artejo *m*
- atrio *m*
- balancín *m*
halterio
- blastocèle *m*
- blastodermo *m*
- blástula *f*
- branquia *f*
- ramoneador -ra *adj*
- caudal *adj*
- celda *f*
- celoma *m*
- cercó *m*
- cilio *m*
- ciste *m*
- coanocito *m*
- cóclea *f*
- corpúsculo basal *m*
- coxa *f*
- cutáneo -a *adj*
- detritívoro -ra *adj*
- digestivo -va *adj*
- duodeno *m*
- ectodermo *m*
- élitro *m*
- escama *f*
- escama *f*
- esclerito *m*
- corteza cerebral *f*
- esófago *m*
- espolón *m*
- espiráculo *m*
- esternón *m*

- **estèrnum** *m*
estern
 - **estigma** *m*
 - **estoló** *m*
 - **estomodeu** *m*
 - **estrep** *m*
 - **estròbil** *m*
 - **fèmur** *m*
 - **fetge** *m*
 - **flagel** *m*
 - **fol·licle** *m*
 - **glabre -a** *adj*
 - **gonòpor** *m*
gonòporus
 - **gonòporus** *m*
gonòpor
 - **halteri** *m*
balancí
 - **hemal** *adj*
 - **hepàtic -a** *adj*
 - **íleum** *m*
ili
 - **ili** *m*
íleum
 - **isqui** *m*
ísquium
 - **ísquium** *m*
isqui
 - **jejú** *m*
jejúnum
 - **jejúnum** *m*
jejú
 - **larva** *f*
 - **llanterna d'Aristòtil** *f*
 - **llepador -a** *adj*
 - **mandíbula** *f*
 - **manubri** *m*
 - **mastegador -a** *adj*
 - **maxil·la** *f*
 - **maxil·lípede** *m*
 - **medul·la** *f*
 - **melsa** *f*
 - **mesoderma** *m*
 - **mesodeu** *m*
 - **mòrula** *f*
 - **nansa de Henle** *f*
 - **nervi vague** *m*
vague
 - **nimfa** *f*
- esternón *m*
 - estigma *m*
 - estolón *m*
 - estomodeo *m*
 - estribo *m*
 - estróbilo *m*
 - fémur *m*
 - hígado *m*
 - flagelo *m*
 - folículo *m*
 - glabro -bra *adj*
 - gonoporo *m*
 - gonoporo *m*
 - halterio *m*
balancín
 - hemal *adj*
 - hepático -ca *adj*
 - íleon *m*
 - íleon *m*
 - isquion *m*
 - isquion *m*
 - yeyuno *m*
 - yeyuno *m*
 - larva *f*
 - linterna de Aristóteles *f*
 - lamedor -ra *adj*
 - mandíbula *f*
 - manubrio *m*
 - masticador -ra *adj*
 - maxila *f*
 - maxilípedo *m*
 - médula *f*
 - bazo *m*
 - mesodermo *m*
 - mesodeo *m*
 - mórula *f*
 - asa de Henle *f*
 - nervio vago *m*
vago
 - ninfa *f*

• nòtum <i>m</i>	noto <i>m</i>
• ocel <i>m</i>	ocelo <i>m</i>
• opercle <i>m</i>	opérculo <i>m</i>
• opistosoma <i>m</i>	opistosoma <i>m</i>
• òscul <i>m</i>	ósculo <i>m</i>
• oviscapte <i>m</i>	oviscapto <i>m</i>
• palp <i>m</i>	palpo <i>m</i>
• pàncrees <i>m</i>	páncreas <i>m</i>
• pap <i>m</i>	buche <i>m</i>
• pedipalp <i>m</i>	pedipalpo <i>m</i>
• pedrer <i>m</i>	molleja <i>f</i>
• perioستي <i>m</i>	perioستio <i>m</i>
• pigidi <i>m</i>	pigidio <i>m</i>
• pleura <i>f</i>	pleura <i>f</i>
• pleurita <i>f</i>	pleurito <i>m</i>
• porus <i>m</i>	poro <i>m</i>
• probòscide <i>f</i>	probóscide <i>f</i>
• prosoma <i>m</i>	prosoma <i>m</i>
• protòrax <i>m</i>	protórax <i>m</i>
• queta <i>f</i>	queta <i>f</i>
• ràdula <i>f</i>	rádula <i>f</i>
• rafe <i>m</i>	rafe <i>m</i>
• receptacle seminal <i>m</i>	receptáculo seminal <i>m</i>
• rostre <i>m</i>	rostro <i>m</i>
• sacre <i>m</i>	sacro <i>m</i>
• sedimentívor -a <i>adj</i>	sedimentívoro -ra <i>adj</i>
• sensitiu -iva <i>adj</i>	sensitivo -va <i>adj</i>
• sincici <i>m</i>	sincicio <i>m</i>
• solc ambulacral <i>m</i>	surco ambulacral <i>m</i>
• solenòcit <i>m</i>	solenocito <i>m</i>
• sosteniment <i>m</i>	sostén <i>m</i>
• suctor <i>m</i>	suctor <i>m</i>
• tars <i>m</i>	tarso <i>m</i>
• tegument <i>m</i>	tegumento <i>m</i>
• tèlson <i>m</i>	telson <i>m</i>
• tentacle <i>m</i>	tentáculo <i>m</i>
• tergita <i>f</i>	tergo <i>m</i> <i>terguito</i>
• tíbia <i>f</i>	tibia <i>f</i>
• tòrax <i>m</i>	tórax <i>m</i>
• trabècula <i>f</i>	trabécula <i>f</i>
• tràquea <i>f</i>	tráquea <i>f</i>
• trocànter <i>m</i>	trocánter <i>m</i>
• vague <i>m</i> <i>nervi vague</i>	vago <i>m</i> <i>nervio vago</i>
• vermis <i>m</i>	vermis <i>m</i>
• vitel <i>m</i>	vitelo <i>m</i>
• xuclador -a <i>adj</i>	chupador -ra <i>adj</i>

- **acéfalo -la** *adj* acèfal -a *adj*
- **acineta** *f* acineta *f*
- **acineto** *m* acinet *m*
- **acron** *m* àcron *m*
- **ambulacral** *adj* ambulacral *adj*
- **aparato bucal** *m* aparell bucal *m*
- **apéndice** *m* apèndix *m*
- **ápice** *m* àpex *m*
- **ápodo -da** *adj* àpode -a *adj*
- **áptero -ra** *adj* àpter -a *adj*
- **artejo** *m* artell *m*
- **asa de Henle** *f* nansa de Henle *f*
- **atrio** *m* atri *m*
- **balancín** *m*
halterio balancí *m*
halteri
- **bazo** *m* melsa *f*
- **blastocèle** *m* blastocel *m*
- **blastodermo** *m* blastoderma *m*
- **blástula** *f* blàstula *f*
- **branquia** *f* brànquia *f*
- **buche** *m* pap *m*
- **caudal** *adj* caudal *adj*
- **celda** *f* cel·la *f*
- **celoma** *m* celoma *m*
- **cercó** *m* cerc *m*
- **cilio** *m* cili *m*
- **ciste** *m* cist *m*
- **coanocito** *m* coanòcit *m*
- **cóclea** *f* còclea *f*
- **corpúsculo basal** *m* corpuscle basal *m*
- **corteza cerebral** *f* escorça cerebral *f*
- **coxa** *f* coxa *f*
- **cutáneo -a** *adj* cutani -ània *adj*
- **chupador -ra** *adj* xuclador -a *adj*
- **detritívoro -ra** *adj* detritívor -a *adj*
- **digestivo -va** *adj* digestiu -iva *adj*
- **duodeno** *m* duodè *m*
- **ectodermo** *m* ectoderma *m*
- **élitro** *m* èlitre *m*
- **escama** *f* escama *f*
escata
- **esclerito** *m* esclerita *f*
- **esófago** *m* esòfag *m*
- **espiráculo** *m* espiracle *m*

- **espolón** *m* esperó *m*
- **esternón** *m* estern *m*
 estèrnum
- **estigma** *m* estigma *m*
- **estolón** *m* estoló *m*
- **estomodeo** *m* estomodeu *m*
- **estribo** *m* estrep *m*
- **estróbilo** *m* estròbil *m*
- **fémur** *m* fèmur *m*
- **flagelo** *m* flagel *m*
- **folículo** *m* fol·licle *m*
- **glabro -bra** *adj* glabre -a *adj*
- **gonoporo** *m* gonòpor *m*
 gonòporus
- **halterio** *m*
 balancín halteri *m*
 balancí
- **hemal** *adj* hemal *adj*
- **hepático -ca** *adj* hepàtic -a *adj*
- **hígado** *m* fetge *m*
- **íleon** *m* íleum *m*
 ili
- **isquion** *m* ísquium *m*
 isqui
- **lamedor -ra** *adj* llepador -a *adj*
- **larva** *f* larva *f*
- **linterna de Aristóteles** *f* llanterna d'Aristòtil *f*
- **mandíbula** *f* mandíbula *f*
- **manubrio** *m* manubri *m*
- **masticador -ra** *adj* mastegador -a *adj*
- **maxila** *f* maxil·la *f*
- **maxilípedo** *m* maxil·lípede *m*
- **médula** *f* medul·la *f*
- **mesodeo** *m* mesodeu *m*
- **mesodermo** *m* mesoderma *m*
- **molleja** *f* pedrer *m*
- **mórula** *f* mòrula *f*
- **nervio vago** *m*
 vago nervi vague *m*
 vague
- **ninfa** *f* nimfa *f*
- **noto** *m* nòtum *m*
- **ocelo** *m* ocel *m*
- **opérculo** *m* opercle *m*
- **opistosoma** *m* opistosoma *m*
- **ósculo** *m* òscul *m*
- **oviscapto** *m* oviscapte *m*

- **palpo** *m* palp *m*
- **páncreas** *m* pàncrees *m*
- **pedipalpo** *m* pedipalp *m*
- **periostio** *m* periosti *m*
- **pigidio** *m* pigidi *m*
- **pleura** *f* pleura *f*
- **pleurito** *m* pleurita *f*
- **poro** *m* porus *m*
- **probóscide** *f* probòscide *f*
- **prosoma** *m* prosoma *m*
- **protórax** *m* protòrax *m*
- **queta** *f* queta *f*
- **rádula** *f* ràdula *f*
- **rafe** *m* rafe *m*
- **ramoneador -ra** *adj* brostejador -a *adj*
- **receptáculo seminal** *m* receptacle seminal *m*
- **rostro** *m* rostre *m*
- **sacro** *m* sacre *m*
- **sedimentívoro -ra** *adj* sedimentívor -a *adj*
- **sensitivo -va** *adj* sensitiu -iva *adj*
- **sincicio** *m* sincici *m*
- **solenocito** *m* solenòcit *m*
- **sostén** *m* sosteniment *m*
- **suctor** *m* suctor *m*
- **surco ambulacral** *m* solc ambulacral *m*
- **tarso** *m* tars *m*
- **tegumento** *m* tegument *m*
- **telson** *m* tèlson *m*
- **tentáculo** *m* tentacle *m*
- **tergo** *m* tergita *f*
terguito
- **terguito** *m* tergita *f*
tergo
- **tibia** *f* tíbia *f*
- **tórax** *m* tòrax *m*
- **trabécula** *f* trabècula *f*
- **tráquea** *f* tràquea *f*
- **trocànter** *m* trocànter *m*
- **vago** *m* vague *m*
nervio vago *nervi vague*
- **vermis** *m* vermis *m*
- **vitelo** *m* vitel *m*
- **yeyuno** *m* jejú *m*
jejúnum

▼ **Bibliografia recomenada en català**

- CORBERA, Jordi; MUÑOZ RAMOS, Gregori. *Els invertebrats litorals dels Països Catalans*. Barcelona: Kapel, 1991. (Conèixer la natura).
- *Història Natural dels Països Catalans*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1989, vol. 9, 10, 12.
- PETERSON, Roger; MOUNTFORT, Guy; HOLLON, P. A. D. *Guia dels ocells dels Països Catalans i d'Europa*. Barcelona: Omega, 1987.
- PUJADÉ, Juli; SARTO, Víctor. *Guia dels insectes dels Països Catalans*. 2 vol. Barcelona: Kapel, 1986. (Conèixer la natura).
- VILARRÚBIA, Joaquim. *Els nostres insectes*. Barcelona: Barcino, 1989.
- VIVES BALMAÑA, M. Victòria. *Els amfibis i els rèptils de Catalunya*. Barcelona: Ketres, 1984.

Vocabulari elaborat per la
© **Comissió de Normalització
Lingüística de la Facultat
de Biologia**

President:
Dr. Xavier Testar

Recull de termes fet
pel becari de la CNL:
Roger Bartra

Revisió conceptual:
Dr. Antoni Serra

© **Servei de Llengua Catalana**

Secretaria tècnica:
Conxa Planas

Àrea de terminologia:
**Àngels Egea
Carles Tebé**

Àrea de correcció
cientificotècnica:
Marta Juncadella

Àrea de sociolingüística
i dinamització:
**David Casals
Montserrat Lleopart**

Col·laboradora:
Marta Folia

Disseny: **CASS**

Producció: **BULLET, S.L.**

DL: B-47.535-1995

Títols publicats

- 1 ► Vocabulari de biologia cel·lular
- 2 ► Vocabulari de botànica
- 3 ► Vocabulari d'ecologia
- 4 ► Vocabulari de zoologia

En preparació

- 5 ► Vocabulari de bioquímica
- 6 ► Vocabulari de genètica
- 7 ► Vocabulari de microbiologia

Servei de Llengua Catalana

Universitat de Barcelona

Gran Via de les Corts Catalanes, 585
08071 Barcelona

Tel. 318 42 66, ext. 2506-2507

Fax: 317 95 33

E-mail: slc@slc.ub.es.

Comissió de Normalització Lingüística

Deganat. Facultat de Biologia
Universitat de Barcelona

Av. Diagonal, 645
08028 Barcelona

Tel. 402 11 00